

נציבות תלונות הציבור על שופטים

לשכת הנציב אורי שהם
שופט בית המשפט העליון (בדימוס)

א' אייר תשפ"ד
9 במאי, 2024

שלום רב

ביום 11.5.24 מסתיימת כהונתי, בת החמש וחצי שנים, כנציב תלונות הציבור על שופטים.

אני מבקש להודות לכל עובדי הנציבות, עורכי הדין, המתמחים, מנהלות הלשכה בתקופתי ולכל הצוות המנהלי, על עבודתכם המקצועית, המסורה והאכפתית לטיפול בתלונות הציבור על שופטים דיינים וקאדים, כמו גם בהצהרות ההון שהשופטים הקאדים והדיינים מחוייבים להגיש (לאחר מינויים לתפקיד; מידי כל שש שנים ולאחר פרישתם מן השיפוט).

בלעדיכם לא ניתן היה לעמוד במשימות החשובות של הנציבות, ועל כך תבואו כולכם על הברכה.

היתה לי הזכות לכהן כנציב הרביעי לתלונות הציבור על שופטים, לאחר כהונתם של השופטים (בדימוס) טובה שטרסברג-כהן, אליעזר גולדברג ז"ל ויבדל"א אליעזר ריבלין, וזאת על פי המסורת שהיתה נקוטה בידי שרי המשפטים ונשיאי בית המשפט העליון לדורותיהם, מאז הקמת הנציבות בשנת 2003 ועד היום, אשר אומצה על ידי הוועדות לבחירת שופטים, למנות לתפקיד הנציב שופט בדימוס של בית המשפט העליון.

למרבה הצער, עד היום טרם מונה נציב חדש לתלונות הציבור על שופטים.

כדבר הזה לא ארע מאז הקמת הנציבות בשנת 2003.

משלא מונה נציב חדש, אין בידי הנציבות להשלים את טיפולה בתלונות בהן טרם ניתן החלטה; לטפל בתלונות חדשות שיוגשו לה; ולטפל בהצהרות הון ששופטים קאדים ודיינים מחוייבים להגיש לה על פי החוק.

משנת הקמתה בשנת 2003 ועד היום, במשך למעלה מ- 20 שנה, טיפלה הנציבות מידי שנה, בממוצע, בכ- 1000 תלונות לשנה.

התלונות הוגשו על מגוון בתי המשפט ובתי הדין, למן הערכאות הנמוכות (בתי המשפט לתעבורה, לתביעות קטנות, בתי המשפט השלום, בתי הדין לעבודה, בתי הדין הרבניים האזוריים, בתי הדין השרעיים האזוריים, בתי הדין הדרוזיים האזוריים, בתי הדין הצבאיים, בתי דין העדות הנוצריות) ועד לערכאות הערעור והערכאות העליונות (בתי המשפט המחוזיים, בית הדין הארצי לעבודה, בית הדין הרבני הגדול, בית הדין השרעי לערעורים, בית הדין הדרוזי לערעורים, בית הדין הצבאי לערעורים ובית המשפט העליון).

התלונות נסובו על עניינים רבים ושונים ובהם התנהגות שופט, דרך ניהול המשפט על ידו, פגיעה בעיקרי הצדק הטבעי, התמשכות ההליכים ועיכוב במתן פסקי דין. הן הוגשו על ידי בעלי דין, באי כוחם, עדים, מומחים, וכל מי מן הציבור שראה עצמו נפגע בשל התנהגותו של שופט לרבות דרך ניהול המשפט על ידו.

בירור התלונות הביא לתיקון של תקלות רבות, קידום שמיעתם של תיקים ומתן פסקי דין, כמו גם לטיוב מערכת השפיטה.

צר לי על שכלל פעילות זו נגדעת עתה במחי יד, וללא כל הצדקה, וכי אפשרויות נוספות שנבחנו לא צלחו.

נציבות תלונות הציבור על שופטים

איני יודע מי יוכל ליתן מזור לתלונות שבפי הציבור, בין אם מדובר בעניינו הפרטני של בעל דין בהליך בו הוא משתתף, ובין אם מדובר בעניין מורכב או בשאלה מערכתית המטרידה את הציבור כולו.

בעצם העובדה שלא מונה נציב חדש לתלונות הציבור על שופטים אני גם מוצא פגיעה קשה בשלטון החוק ובאמון הציבור במערכת המשפט.

מי יתן, ותקלה חמורה זו תמצא את פתרונה בכל ההקדם, ויפה שעה אחת קודם.

לעת עתה, ובצער רב, נסגרים, אפוא, שערי הנציבות.

בברכה

אורי שהם

נציב תלונות הציבור על שופטים

כחלק מהשירות שניתן לך במשרד המשפטים אנו מזמינים אותך להיכנס לאתר כל זכות בכתובת: kolzchut.org.il/justice
כי יש לך את הזכות לדעת מהן הזכויות שלך!

ירושלים: נחום חפצדי 5, בית עופר, גבעת שאול 9548401 טל' 073-3927425 פקסי 02-6467973

דואר אלקטרוני: Shoftim@justice.gov.il

אינטרנט: <http://Shoftim.justice.gov.il>